

BÀI THAM LUẬN

A. Phiên bản rút gọn (sử dụng để trình bày 7 phút):

Kính thưa quý vị đại biểu,

Trong bối cảnh phát triển năng lượng tái tạo ngày càng trở nên cấp thiết, hệ thống điện mặt trời tự sản tự tiêu và hệ thống lưu trữ năng lượng đang đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo an ninh năng lượng và phát triển bền vững. Tôi xin phép trình bày một số ý kiến và đề xuất liên quan đến việc triển khai và chi tiết hóa các chính sách trong lĩnh vực này.

Gần đây, các cơ quan ban ngành đã có những bước tiến quan trọng khi đưa ra định nghĩa và quy định cụ thể về điện mặt trời tự sản tự tiêu. Cụ thể, điện tự sản tự tiêu là điện được sản xuất và tiêu thụ bởi cùng một tổ chức hoặc cá nhân để phục vụ nhu cầu tại chỗ, với lượng điện dư phát lên lưới không vượt quá 20% công suất lắp đặt tại miền Bắc và 10% tại miền Nam. Quy định này tạo cơ sở pháp lý vững chắc và mở ra nhiều cơ hội cho doanh nghiệp trong bối cảnh chuyển đổi xanh, hướng tới mục tiêu 100% sử dụng năng lượng tái tạo. Khi kết hợp với chứng chỉ năng lượng tái tạo (I-RECs) để đáp ứng được mục tiêu kể trên và đáp ứng các tiêu chuẩn về môi trường và bền vững theo Đạo luật Cạnh tranh sạch (Clean Competition Act) của Mỹ hay Cơ chế biên giới carbon (Carbon Border Adjustment Mechanism) của EU.

Việc chi tiết hóa các nghị định và thông tư liên quan, như thủ tục đấu nối, tiêu chuẩn an toàn và PCCC, là rất cần thiết. Điều này sẽ đảm bảo an toàn cho hệ thống điện quốc gia và bảo vệ quyền lợi của nhà đầu tư, đồng thời giúp doanh nghiệp tận dụng tối đa lợi ích từ các dự án năng lượng tái tạo.

Hợp tác đa bên dành cho điện mặt trời mái nhà là một khía cạnh cần được nhấn mạnh. Dự luật đã bao gồm các phần đề cập việc bán buôn điện giữa các bên thứ ba, nhưng cần bổ sung thêm các quy định cụ thể để khuyến khích sự tham gia của các nhà đầu tư vào lĩnh vực này. Cho phép các nhà đầu tư thứ ba tham gia thông qua các mô hình hợp tác như Hợp đồng Mua bán Điện (PPA) sẽ giúp doanh nghiệp tiếp cận nguồn tài chính cần thiết, giảm thiểu áp lực về dòng tiền và thúc đẩy sự phát triển của năng lượng tái tạo. Điều này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh các doanh nghiệp đang hướng tới mục tiêu sử dụng năng lượng tái tạo và cần những giải pháp tài chính linh hoạt để thực hiện chuyển dịch xanh.

Hệ thống lưu trữ năng lượng đóng vai trò quan trọng trong việc tối ưu hóa và ổn định nguồn điện từ năng lượng tái tạo. Việc phát triển các hệ thống lưu trữ không chỉ giúp giảm áp lực lên lưới điện quốc gia mà còn đảm bảo cung cấp điện liên tục và ổn định. Nhà nước cần hỗ trợ tài chính và phát triển các quy chuẩn kỹ thuật để đảm bảo chất lượng và an toàn cho các hệ thống này.

Trên cơ sở những phân tích trên, tôi xin đề xuất một số giải pháp cụ thể nhằm chi tiết hóa và hoàn thiện các chính sách dành cho hệ thống điện mặt trời tự sản tự tiêu và hệ thống lưu trữ năng lượng:

Khung pháp lý rõ ràng: Xây dựng các quy định chi tiết về hợp đồng mua bán điện dư, cơ chế giá điện và tiêu chuẩn kỹ thuật cho hệ thống lưu trữ năng lượng.

Chính sách hỗ trợ: Tăng cường hỗ trợ tài chính và kỹ thuật cho các hệ thống điện mặt trời tự sản tự tiêu, đặc biệt là các hệ thống tích hợp lưu trữ năng lượng. Đồng thời, cụ thể hóa các chính sách dành cho mô hình hợp tác linh hoạt như PPA, tạo điều kiện cho các nhà đầu tư thứ ba tham gia vào các dự án ĐMTMN.

Khuyến khích nghiên cứu và phát triển công nghệ: Khuyến khích các hoạt động nghiên cứu và phát triển công nghệ trong lĩnh vực năng lượng tái tạo và lưu trữ năng lượng.

Trên đây là một số phần đề xuất và góp ý của tôi với góc độ là doanh nghiệp đã và đang đồng hành cùng các doanh nghiệp trên hành trình chuyển dịch xanh hướng tới 100% sử dụng năng lượng tái tạo.

Xin chân thành cảm ơn!

B. Phiên bản đầy đủ

Kính thưa quý vị đại biểu,

Trong bối cảnh phát triển năng lượng tái tạo đang là một trong những ưu tiên hàng đầu của Việt Nam, chúng ta không thể không nhắc đến vai trò quan trọng của hệ thống điện mặt trời, đặc biệt là hệ thống điện mặt trời mái nhà và hệ lưu trữ năng lượng. Các hệ thống này không chỉ đóng góp vào việc cung cấp nguồn điện sạch, giảm thiểu phát thải khí nhà kính, mà còn tạo điều kiện cho các tổ chức, doanh nghiệp và cá nhân có thể tự sản xuất và tiêu thụ năng lượng một cách hiệu quả. Bài tham luận sẽ tập trung vào góp ý các phần triển khai và chi tiết hóa các chính sách liên quan đến điện mặt trời tự sản tự tiêu, đặc biệt là việc phát điện dư lên lưới điện quốc gia, và các hệ thống lưu trữ năng lượng và cho phép các bên nhà đầu tư tham gia đầu tư các hệ thống điện mặt trời mái nhà (ĐMTMN) – những yếu tố quyết định để đảm bảo an ninh năng lượng và phát triển bền vững.

I. Khái niệm "tự sản tự tiêu" và các quy định liên quan

Theo các báo cáo và trao đổi gần đây giữa các cơ quan ban ngành, khái niệm "tự sản tự tiêu" đã được quy định một cách cụ thể và rõ ràng. Điện tự sản tự tiêu là điện được sản xuất và tiêu thụ bởi cùng một tổ chức hoặc cá nhân, nhằm đáp ứng nhu cầu tiêu thụ tại chỗ. Điểm đáng chú ý trong quy định này là lượng điện dư thừa từ hệ thống điện mặt trời có thể được phát lên lưới điện quốc gia, nhưng với một tỷ lệ giới hạn. Cụ thể, tại khu vực miền Bắc, tỷ lệ này không vượt quá 20% công suất lắp đặt, trong khi tại miền Nam, tỷ lệ này là 10%. Đây là một bước tiến quan trọng, không chỉ trong việc định nghĩa khái niệm mà còn mở ra một hướng đi mới cho việc triển khai các dự án điện mặt trời tự sản tự tiêu.

Việc quy định rõ ràng tỷ lệ phát điện dư lên lưới điện quốc gia đã tạo ra một cơ sở pháp lý vững chắc cho các tổ chức và cá nhân tham gia đầu tư vào lĩnh vực này. Điều này đồng thời cũng đặt ra yêu cầu về việc chi tiết hóa các nghị định và thông tư liên quan, bao gồm các quy định về thủ tục đấu nối hệ thống điện mặt trời vào lưới điện quốc gia, các tiêu chuẩn an toàn, phòng cháy chữa cháy (PCCC) và các thủ tục hành chính khác liên quan.

Cụ thể, để hệ thống điện mặt trời tự sản tự tiêu có thể hoạt động hiệu quả và đảm bảo tính an toàn, cần có những quy định rõ ràng về quy trình đấu nối với lưới điện. Điều này không chỉ giúp đảm bảo an toàn cho hệ thống điện quốc gia mà còn bảo vệ quyền lợi của các nhà đầu tư khi tham gia vào lĩnh vực này. Ngoài ra, việc đảm bảo an toàn PCCC cũng là một yếu tố quan trọng cần được chú trọng. Các hệ thống điện mặt trời, đặc biệt là các hệ thống có quy mô lớn, cần tuân thủ nghiêm ngặt các quy định về an toàn.

Các quy định kể trên mở ra nhiều cơ hội lớn cho các doanh nghiệp sản xuất, đặc biệt trong bối cảnh các doanh nghiệp đang đối mặt với yêu cầu chuyển đổi xanh và hướng tới mục tiêu sử dụng 100% năng lượng tái tạo. Khi kết hợp với chứng chỉ năng lượng tái tạo (I-RECs) để đáp ứng được mục tiêu kể trên và đáp ứng các tiêu chuẩn về môi trường và bền vững theo Đạo luật Cạnh tranh sạch (Clean Competition Act) của Mỹ hay Cơ chế biên giới carbon (Carbon Border Adjustment Mechanism) của EU.

II. Hợp tác đa bên dành cho điện mặt trời mái nhà.

Trong bối cảnh mới, sự hợp tác giữa các bên liên quan để phát triển điện mặt trời mái nhà (ĐMTMN) đang trở nên vô cùng quan trọng. Dự luật mới đã bao gồm những phần dành cho việc bán buôn điện giữa các bên thứ ba, nhưng cần bổ sung thêm các quy định cụ thể để khuyến khích sự tham gia của các nhà đầu tư vào lĩnh vực này.

Việc cho phép các nhà đầu tư thứ ba tham gia vào đầu tư hệ thống ĐMTMN thông qua các mô hình hợp tác linh hoạt như Hợp đồng Mua bán Điện (Power Purchase Agreement - PPA) sẽ giúp doanh nghiệp tiếp cận nguồn tài chính cần thiết mà không làm ảnh hưởng nhiều đến dòng tiền của doanh nghiệp. Điều này không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp sản xuất đầu tư vào năng lượng tái tạo, mà còn góp phần thúc đẩy sự phát triển bền vững của ngành năng lượng Việt Nam.

Mô hình PPA có thể được áp dụng linh hoạt để các nhà đầu tư tài trợ cho việc lắp đặt hệ thống ĐMTMN tại các doanh nghiệp, trong đó doanh nghiệp sẽ mua lại điện từ nhà đầu tư với mức giá ổn định trong một khoảng thời gian dài.

III. Vai trò quan trọng của hệ thống lưu trữ năng lượng

Bên cạnh việc phát triển hệ thống điện mặt trời tự sản tự tiêu, việc triển khai hệ thống lưu trữ năng lượng cũng đóng một vai trò không thể thiếu. Hệ thống lưu trữ năng lượng không chỉ giúp tối ưu hóa việc sử dụng điện mặt trời, mà còn đảm bảo tính ổn định và hiệu quả của hệ thống điện quốc gia. Trong bối cảnh các nguồn năng lượng tái tạo như điện mặt trời và điện gió đang phát triển mạnh mẽ, việc bổ sung hệ thống lưu trữ là cần thiết để giảm thiểu sự biến động của nguồn cung điện, đặc biệt là trong các thời điểm không có ánh nắng mặt trời hoặc gió.

Điều này càng trở nên quan trọng khi chúng ta xem xét đến áp lực ngày càng gia tăng đối với hệ thống điều độ của lưới điện quốc gia. Khi lượng điện từ các nguồn năng lượng tái tạo ngày càng tăng, hệ thống điều độ cần phải xử lý một lượng dữ liệu lớn để duy trì sự ổn định của lưới điện.

Việc hỗ trợ tài chính cho các hệ thống lưu trữ năng lượng, như đã được đề cập trong Điều 31, mục 5, điểm a của dự thảo luật, là một bước đi đúng đắn. Tuy nhiên, để đảm bảo hiệu quả của các hệ thống này, cần phải phát triển thêm các quy chuẩn về chất lượng và an toàn. Các quy chuẩn này không chỉ giúp đảm bảo rằng các hệ thống lưu trữ hoạt động hiệu quả mà còn giúp giảm thiểu rủi ro trong quá trình vận hành.

Một trong những thách thức lớn nhất hiện nay là chi phí đầu tư ban đầu cho hệ thống lưu trữ năng lượng. Mặc dù các hệ thống này có tiềm năng mang lại lợi ích lớn trong dài hạn, nhưng chi phí ban đầu có thể là một rào cản đối với nhiều doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp vừa và nhỏ. Do đó, việc hỗ trợ tài chính từ nhà nước, thông qua các chính sách ưu đãi thuế, các khoản vay ưu đãi hoặc các hình thức hỗ trợ khác, là rất cần thiết để khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực này.

IV. Đề xuất các giải pháp cụ thể

Trên cơ sở những phân tích trên, tôi xin đề xuất một số giải pháp cụ thể nhằm chi tiết hóa và hoàn thiện các chính sách dành cho hệ thống điện mặt trời tự sản tự tiêu và hệ thống lưu trữ năng lượng:

1. Xây dựng khung pháp lý rõ ràng và chi tiết:

- Cần thiết lập các tiêu chuẩn kỹ thuật nghiêm ngặt đối với hệ thống lưu trữ năng lượng, đảm bảo rằng các hệ thống này không chỉ đáp ứng các yêu cầu về hiệu suất mà còn tuân thủ các tiêu chuẩn an toàn và bảo vệ môi trường.
- Đồng thời, cần có các quy định rõ ràng về trách nhiệm và quyền lợi của các bên liên quan trong quá trình đấu nối, vận hành và bảo trì các hệ thống điện mặt trời và lưu trữ năng lượng.

2. Tăng cường chính sách hỗ trợ tài chính và kỹ thuật:

- Tiếp tục đẩy mạnh các chính sách hỗ trợ tài chính, bao gồm việc cung cấp các khoản vay ưu đãi, miễn giảm thuế, hoặc hỗ trợ chi phí lắp đặt cho các doanh nghiệp và cá nhân đầu tư vào hệ thống điện mặt trời tự sản tự tiêu và hệ thống lưu trữ năng lượng.
- Hợp tác đa bên, khuyến khích sự hợp tác giữa doanh nghiệp và nhà đầu tư thông qua các mô hình hợp tác như PPA. Điều này sẽ không chỉ giúp tối ưu hóa nguồn lực mà còn thúc đẩy sự phát triển của điện mặt trời mái nhà, góp phần vào mục tiêu sử dụng 100% năng lượng tái tạo.
- Ngoài ra, cần có các chương trình đào tạo và hỗ trợ kỹ thuật nhằm nâng cao năng lực của các doanh nghiệp trong việc lắp đặt, vận hành và bảo trì các hệ thống này. Điều này không chỉ giúp đảm bảo chất lượng của các hệ thống mà còn giúp doanh nghiệp tối ưu hóa hiệu quả đầu tư.

3. Khuyến khích nghiên cứu và phát triển công nghệ:

- Khuyến khích các hoạt động nghiên cứu và phát triển công nghệ trong lĩnh vực năng lượng tái tạo và lưu trữ năng lượng. Điều này có thể bao gồm việc hỗ trợ tài chính cho các dự án nghiên cứu, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp hợp tác với các viện nghiên cứu, và khuyến khích việc áp dụng các công nghệ mới.

Trên đây là một số phần đề xuất và góp ý của tôi với góc độ là doanh nghiệp đã và đang đồng hành cùng các doanh nghiệp trên hành trình chuyển dịch xanh hướng tới 100% sử dụng năng lượng tái tạo.

Xin chân thành cảm ơn!